

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Національний університет фізичного виховання і спорту України
Полтавський державний медичний університет
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Херсонський державний університет
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
Akaki Tsereteli State University (Georgia)
Lithuanian University of Health Sciences, Kaunas, (Lithuania)
Vilnius University (Lithuania)

ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ТА
ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ:
РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**Збірник наукових матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної
конференції з міжнародною участю**

20 листопада 2024 року

Полтава

2024

8. Носко, М. О., Грищенко, С. М., Носко, Ю. М. Гіпокінезія у сучасній молоді та її вплив на рівень фізичної активності. // Журнал охорони здоров'я. — 2021. — № 4. — С. 55–61.

9. Лозинський, В. С. Формування здорового способу життя студентів засобами здоров'язбережувальної педагогіки. — Запоріжжя: Видавництво університету, 2022.

10. Малькова, З. М. Практичні аспекти здоров'язбережувальних технологій у вищій освіті. // Вісник освіти і науки. — 2020. — № 3. — С. 45–50.

Гулько Т.Ю., старший викладач
кафедри фізичної культури та спорту
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Нині актуальності набуває питання формування здоров'язбережувального освітнього середовища у закладах освіти, наявність якого забезпечує стан фізичного, психічного та духовного благополуччя молодого покоління – майбутнього нації. Оскільки більшість свого часу студентська молодь проводить саме в освітніх закладах.

Мета дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні важливості формування здоров'язбережувального освітнього середовища, виокремленні педагогічних умов забезпечення його ефективності.

Результати дослідження. Під здоров'язбережувальним освітнім середовищем розуміємо освітній процес з його матеріальним і навчальним забезпеченням, що забезпечує формування, зміцнення та збереження здоров'я молодого покоління [2, с. 97].

Задля формування і впровадження здоров'язбережувального освітнього середовища маємо дотримуватися відповідних педагогічних умов, які створюватимуть сприятливі умови, забезпечуючи збереження і зміцнення здоров'я суб'єктів освітнього процесу.

Педагогічні умови формування здоров'язбережувального освітнього середовища в закладах вищої освіти розглядаємо як взаємопов'язану сукупність складових освітнього процесу, від яких залежить ефективність формування здоров'язбережувальної компетентності, збереження та зміцнення усіх складових здоров'я та готовність студента до збереження і зміцнення здоров'я впродовж життя [1, с. 653].

Першою педагогічною умовою визначаємо спрямованість освітнього процесу з його навчально-методичним забезпеченням на формування

здоров'язбережувальної та здоров'ярозвивальної компетентностей у студентів. Здоров'язбережувальна компетентність формується шляхом набуття студентами навичок формування, збереження, зміцнення, відновлення здоров'я та дбайливого ставлення до нього тощо. При організації навчання, орієнтованого на формування здоров'язбережувальної компетентності, необхідно мати на увазі, що розвиток навчальних здібностей студентів відбувається не тільки через оволодіння нормативною діяльністю, а й через постійне збагачення інтелекту, перетворення суб'єктивного досвіду на джерело власного розвитку.

Поняття «здоров'язбережувальна компетентність» пояснюємо як інтегративну здатність студента до застосування набутих під час освітнього процесу здоров'язбережувальних знань, умінь, навичок, цінностей, особистого здоров'язбережувального життєвого досвіду; здатність до втілення в житті власної здоров'язбережувальної поведінки, здорового способу життя, який впливає на формування, збереження та зміцнення власного здоров'я та здоров'я інших людей [2, с. 96].

Друга педагогічною умова – наявність матеріально-технічної бази, що забезпечує формування, збереження та зміцнення здоров'я студентів. До матеріально-технічної бази вищого освітнього закладу належать навчальні аудиторії, спортивна база, рекреаційна зона, столова, які забезпечують організацію фізкультурно-оздоровчої діяльності в закладі. Гармонійне поєднання соціального, фізичного, психічного та морально-духовного елементів здоров'я є складовою благополуччя в житті людини [3, с. 11]

Третьою педагогічною умовою визначаємо використання сучасних здоров'язбережувальних технологій у освітньому процесі вищого закладу освіти. Впровадження здоров'язбережувальних технологій потребує від науково-педагогічних працівників закладу вищої освіти, по-перше, не допускати перенавантаження студентів, визначаючи оптимальний обсяг навчальної інформації й способи її надання, враховуючи інтелектуальні та фізіологічні особливості учнів, спланувувати такі види роботи, які сприяють уникненню втоми серед студентів.

Четвертою педагогічною умовою формування здоров'язбережувального освітнього середовища в закладах вищої освіти визначаємо проведення постійного моніторингу впливу здоров'язбережувального освітнього середовища на стан здоров'я студентів. Під моніторингом стану здоров'я студентів розуміється «контроль та аналіз якості здоров'язбережувальної діяльності освітнього закладу, постійне спостереження за освітнім процесом, спрямоване на формування, збереження і зміцнення здоров'я студентів під впливом здоров'язбережувального освітнього середовища на рівень набутих ними знань, умінь та навичок» [4, с. 10]. Моніторинг має передбачати відстеження ряду показників, що відображають реальний стан здоров'я студентів.

Висновки. Результати дослідження засвідчують, що формування здоров'язбережувальної компетентності в суб'єктів освітнього процесу буде ефективним лише в умовах здоров'язбережувального освітнього середовища. Задля його створення викремлюємо педагогічні умови: спрямованість освітнього

процесу з його навчально-методичним забезпечення на формування здоров'язбережувальної та здоров'язрозвивальної компетентностей у студентів, наявність матеріально-технічної бази, що забезпечує формування, збереження та зміцнення здоров'я студентів, використання сучасних здоров'язбережувальних технологій у освітньому процесі вищого закладу освіти, проведення постійного моніторингу впливу здоров'язбережувального освітнього середовища на стан здоров'я студентів.

Література

1. Гулько Т.Ю., Косяк О.В. Професіоналізація майбутніх фахівців з фізичної культури та спорту на засадах синергетичного підходу. *Вісник науки та освіти*. 2023. № 11(17). С. 651-662.
2. Гулько Т.Ю. Формування здатності застосовувати сучасні здоров'язбережувальні технології у сфері фізичної культури та спорту у здобувачів вищої освіти. *Теорія і практика фізичної культури і спорту*: науково-практичний журнал Університету Григорія Сковороди в Переяславі. Переяслав (Київська обл.), 2023. № 2/2023, С. 96-101.
3. Плачинда Т. С., Рибалко Л. М., & Гулько Т. Ю. Дотримання здорового способу життя майбутніми фахівцями фізичної культури та спорту як необхідна умова якості життя. *Педагогічний альманах*, 2024. № 55. С. 10-16.
4. Рибалко Л.М. Здоров'язбереження як педагогічна та соціальна проблема. *Здоров'язбережувальні технології в освітньому середовищі: колективна монографія*; [за заг. ред. Л.М. Рибалко]. Тернопіль: PRINMAX, 2019. С. 4-32.
5. Рибалко Л.М. Фізкультурно-оздоровча модель здоров'язбережувальних технологій у закладах загальної середньої освіти. *Спортивна наука та здоров'я людини*: Наукове електронне періодичне видання. К., 2021. № 1(5). С. 84-103.

Давиденко С.В., к.мед.н., доцент
*Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

МЕНТАЛЬНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Ментальне здоров'я — це стан благополуччя, при якому людина здатна реалізовувати свій потенціал, справлятися зі стресом, робити свій внесок у життя спільноти. Ментальне здоров'я охоплює емоційні, психологічні та соціальні аспекти нашого життя, які впливають на спосіб мислення, почуття і дії. Ментальне здоров'я є важливою частиною загального здоров'я суспільства. Належний рівень ментального здоров'я позитивно впливає на економічний